

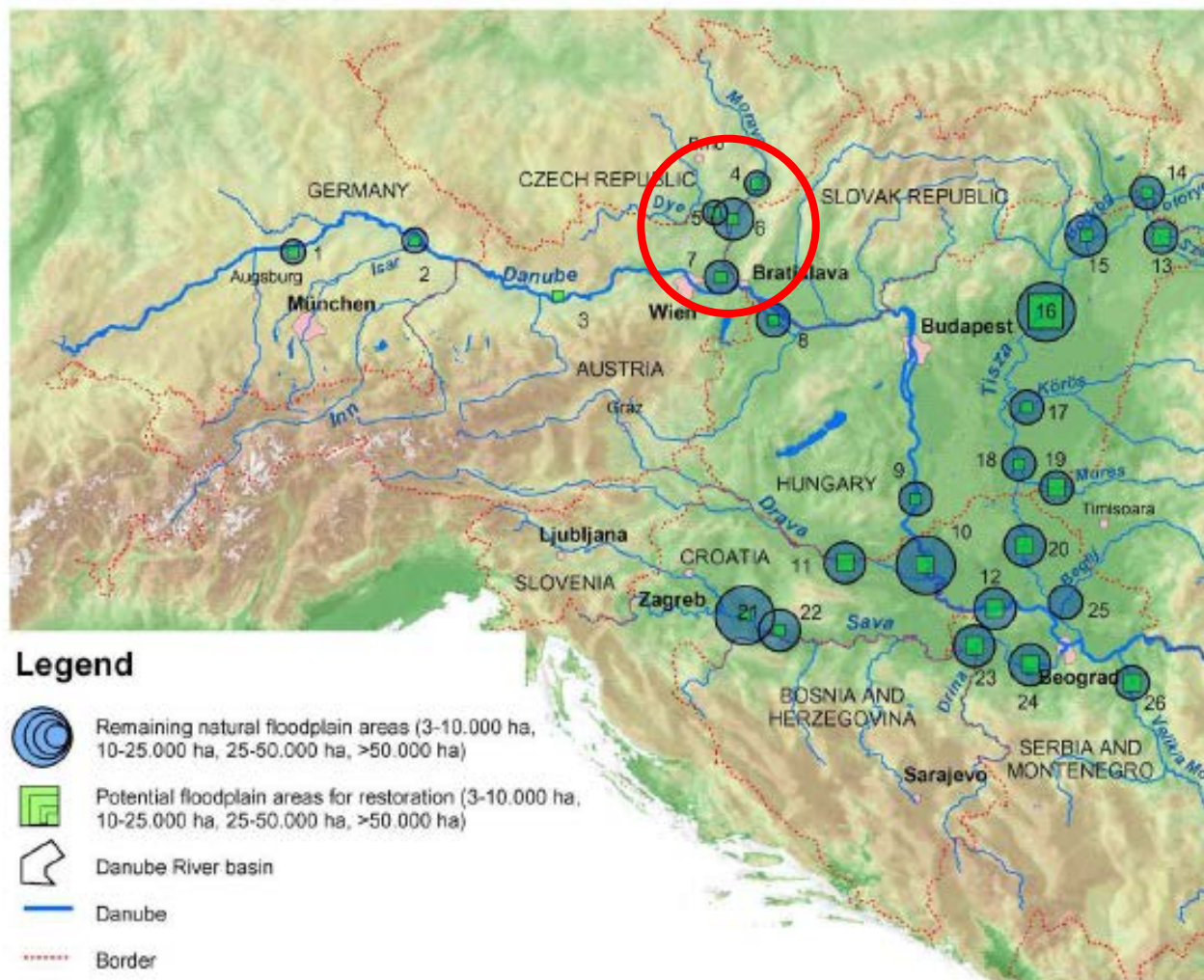
Aluviálne lúky rieky Moravy

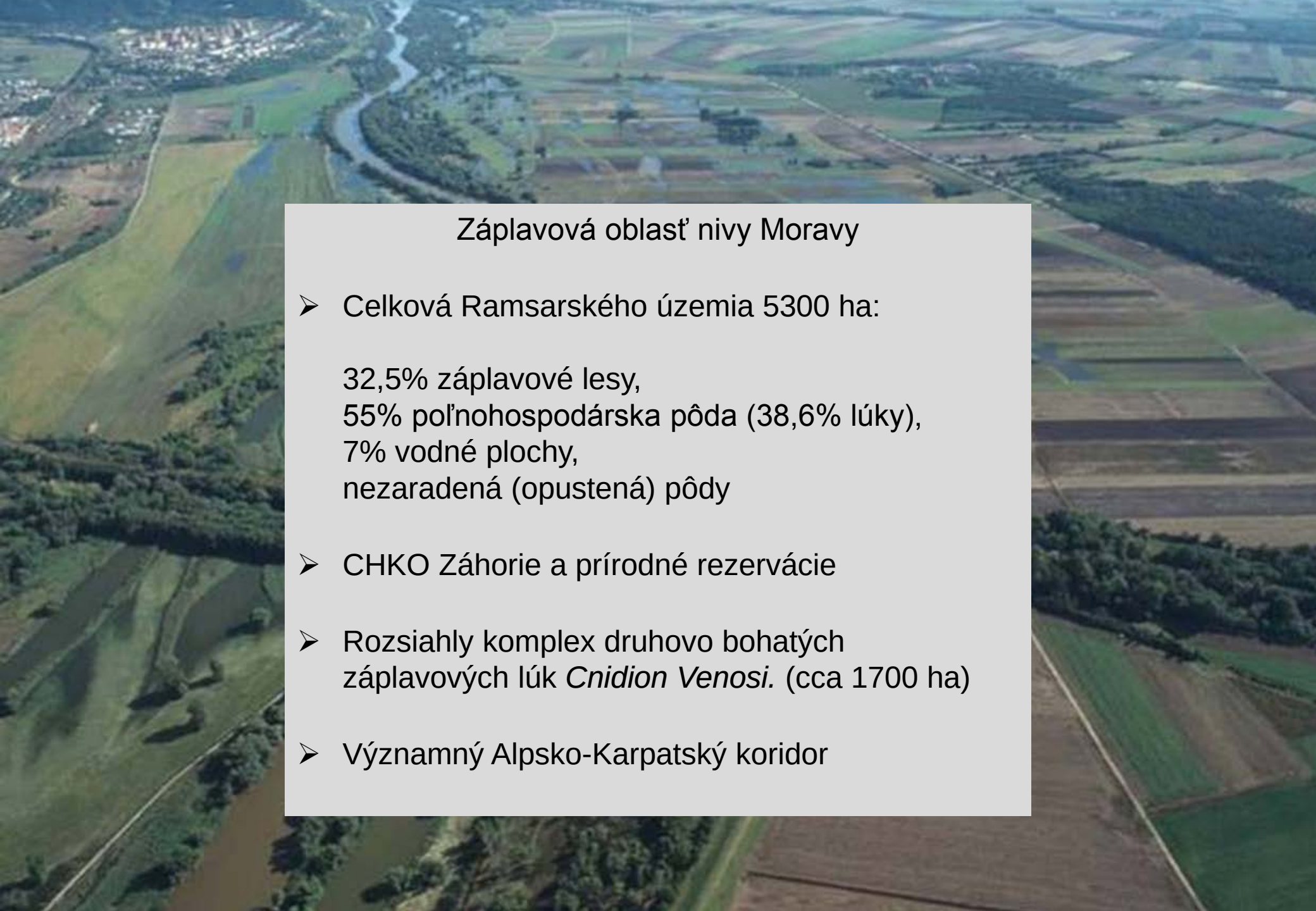
Od revitalizácie k hospodáreniu

Miroslava Plassmann

Mokřady v zemědělské krajině, 14 NOV 2012 Praha

Niva Moravy- časť Trilaterálneho Ramsarského územia

Záplavová oblasť nivy Moravy

- Celková Ramsarského územia 5300 ha:

32,5% záplavové lesy,
55% poľnohospodárska pôda (38,6% lúky),
7% vodné plochy,
nezaradená (opustená) pôdy

- CHKO Záhorie a prírodné rezervácie
- Rozsiahly komplex druhovo bohatých záplavových lúk *Cnidion Venosi*. (cca 1700 ha)
- Významný Alpsko-Karpatský koridor

Záplavové lúky – biodiverzita závislá na poľnohospodárstve

- Záplavové lúky sú výsledkom extenzívneho obhospodarovania
- Prevláda kosenie (2 krát za rok), zriedkavo pasenie HD
- Nestáli užívatelia pôdy
- Výrazné zmeny v spôsobe obhospodarovania za posledné desaťročie
- Zmeny vo využívaní pôdy

Postupná degradácia záplavových lúk

- Nevhodné obhospodarovanie (mulčovanie, nepravidelné kosenie)
- Orná pôda v nive v minulosti
- Opúšťanie pôdy

Revitalizácia záplavových lúk

Transformácia ornej pôdy na záplavové lúky

Obnova degradovaných biotopov

Postup pri revitalizácii záplavových lúk

- Mapovanie polygónov (v súlade metodikou Informačného systému lúk biotopov Slovenska)
- Príprava obnovného plánu
- Identifikácia vlastnícko-užívateľských vzťahov
- Jednania s poľnohospodármi
- Definícia poľnohospodárskych praktík
- Návrh obhospodarovania v súlade s AEP
- Monitoring

1. Obnova 38 ha degradovaných lúk (2012)

Relatívne rýchla obnova
pôvodného druhového
zloženia

Prvá obnovná fáza:
mulčovanie, ručné kosenie alebo vypaľovanie

Druhá obnovná fáza: intenzívne kosenie

2. Výsledky transformácie ornej pôdy na aluviálne lúky (1999)

**Transformácia 140ha
ornej pôdy v roku 1999**

1. fáza:

Zasatie semennej
zmesi s pôvodnými
druhmi spolu s
krycou plodinou

2. fáza:

Ostrovy vysokej
biodiverzity na
rozlohe 2x2m

3.fáza:

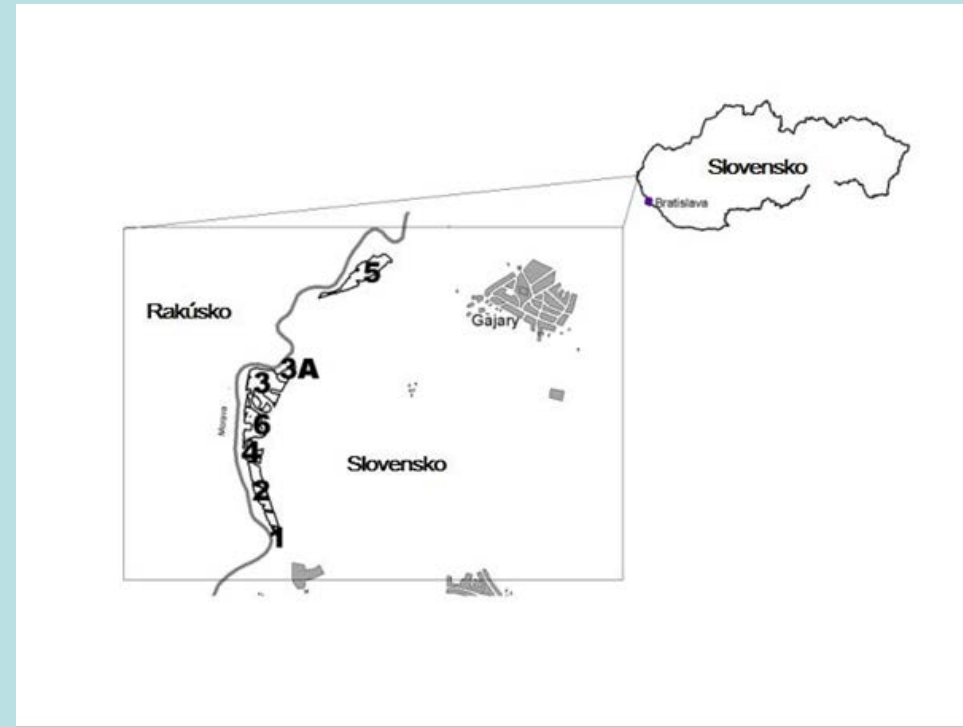
Intenzívne kosenie

Revitalizovaná plocha v oblasti Suchohradu (2012)

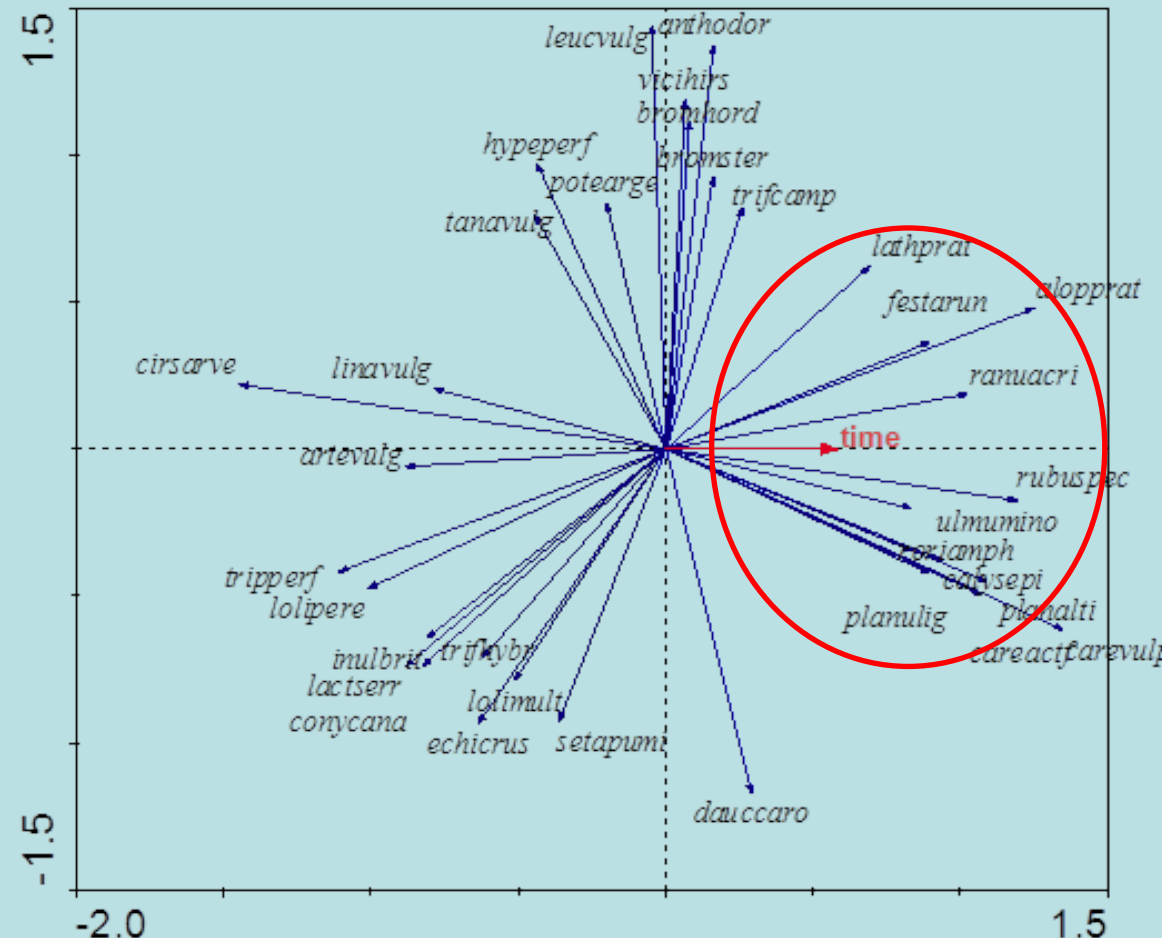
Monitoring transformovanej plochy

- Monitoring druhového zloženia na obnovovaných plochách:
- 2000-2003, 2005, 2011
- Mapovaných 7 reprezentatívnych polygónov
- Lk1 – Nížinné a podhorské kosné lúky
- Lk8 – Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi*.

Obnova druhového zloženia aluviálnych lúk

- Nástup ruderálnych druhov a menej významných charakteristických druhov
- Postupne veľmi pomalé zmeny v druhovom zložení smerom k aluviálnym lúkam
- Prítomnosť charakteristických druhov, ale s malou početnosťou (menej ako 1%)

Graf: Druhy v závislosti od času . Zatiaľ čo počet ruderálnych druhov sa postupne znižoval, počet druhov aluviálnych lúk postupne narastal.

Obhospodarovanie aluviálnych lúk - Agro-environmentálny program (?)

- Najväčšia podpora extenzívneho hospodárenia (120 000ha)
- Minimálne zmeny v hospodárení
- Nedostatočný kontrolný systém
- Značná časť nevhodne alebo vôbec neobhospodarovaná
- Nemotivuje k hospodáreniu na opustenej pôde (LPIS)

1. *Teplo a suchomilné trvalé trávne porasty*
2. **Mezofilné trvalé trávne porasty (Lk1)**
3. *Horské kosné lúky*
4. *Vlhkomilné porasty nižších plôch*
5. **Nížinné aluviálne lúky (Lk8)**
6. *Vlhkomilné porasty vyšších polôh, slatinné a bezkolencové lúky*
7. *Vysokohorské trávne porasty*

AEP a územia s vysokou prírodnou hodnotou (HNV)

- HNV definované na základe Informačného systému lúk Slovenska
- Typ1: Poloprírodné trávinné porasty s minimálnou hodnotou biodiverzity
- Podporované agro-environmentálnym programom – cieľ ochrana biodiverzity

Monitoring vývoja v druhovom zložení HNV území podporovanými AEP (2000- 2012)

- Opätovné mapovanie trávinných biotopov 2012
- Náhodne vybrané polygóny po celom Slovensku
- Referenčné dáta z obdobia 1995-2004

Vývoj hodnoty biodiverzity HNV 2000-2012

- 51% žiadne významné zmeny v druhovom zložení
- 5% mierne posuny v druhovom zložení
- 13% nastali výrazné zmeny v druhovom zložení

Agro-environmentálny program a ochrana biodiverzity - 2012

Hodnotenie stavu zachovania biotopov/Hodnotenie obhospodarovania

Priaznivý stav

Nepriaznivý stav

Vhodné

58%

7%

Nevhodné

13%

22%

